

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

המלך

פרשת שופטים

אור

כל שנה שרשה בתחילתה מתעשרת בסופה:

דברים פרק טז (יה) שָׁפְטִים וְשֹׁטְרִים תִּתֶּן לָהֶם כָּכָל שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר יִקְנֶה אֱלֹהֶיךָ נִתֵּן לָהֶם לְשִׁבְטֶיךָ וְשָׁפְטוּ אֶת הָעָם מִשְׁפָּט צְדָק:

מעט או אחר כך או מחר כמו שמקובל במקסימו לכל בקשה משיבים "מניינה" התרגום מחר, אך בדרך כלל כך הדבר נדחה ונדחה עד שאינו נעשה, ועל כך כבר אמר התנא בפרקי אבות פרק ב משנה ד: הלל אומר וכו' ואל תאמר לכשאפנה אשנה שמה לא תפנה: וכמאמר חז"ל במסכת ברכות דף ד ע"ב כדתניא חכמים עשו סייג לדבריהם, כדי שלא יהא אדם בא מן השדה בערב ואומר אלך לביתי ואוכל קימעה ואשתה קימעה ואישן קימעה, ואחר כך אקרא קריאת שמע ואתפלל. והוטפתו שינה ונמצא ישן כל הלילה. היות והדהיינות היא עצת היצר כדי להכשילו כאשר נבאר.

דברי הירושלמי

ונקדים דברי הירושלמי אשר מתבאר כי כל ההצלחה ברוחניות תלויה בהתחלה, מבואר במסכת בהגינה פ"ב ה"א דף ט ע"ב [הובא בתוס' הגינה טו ע"א בד"ה שובו] מסופר שם בירושלמי על רבי מאיר שהיה יושב ודורש לתלמידיו בטבריה ביום שבת ובאמצע הדרשה באו ואמרו שרבו אלישע שנקרא בשם אחר עובר כאן ליד בית המדרש, תיכף הפסיק את הדרשה ויצא לקבל פני רבו אשר כבר פרק מעליו כל עול תורה והיה רכוב על סוס בשבת, אך למרות זאת כיבדו רבי מאיר, והנה שאלו אלישע מה אתה דורש לתלמידים עכשיו, אמר רבי מאיר דברתי על הפסוק שאמר שלמה המלך בקהלת פ"ז פסוק ח טוב אחרית דבר מראשיתו, ושאלו מה דרשת על הפסוק, והשיב רבי מאיר כי ביאר שכוונת שלמה המלך שהעיקר תלוי מה יהיה בסוף ולכן אפילו רע לו בתחילה אם טוב בסוף הכל נשכח ולא הפוך שיהיה רע בסוף, השיבו אלישע חבל על דאבדין רבך רבי עקיבא היה דורש הפוך ממך שמתי טוב באחרית כאשר האדם משתדל שיהיה טוב הראשית ורק אז טוב גם באחרית, אבל אם בהתחלה לא היה טוב אין סיכוי שבסוף יהיה טוב, ואמר לו שהוא גם חש הדבר על בשרו שאם הוא רואה אותו שהיום פרק עול התורה מעליו זה בגלל שאבא שלו בברית שלו הכנים אותו ללמוד בגלל הכבוד ולא בגלל מעלת התורה ולכן יצא ממנו אחר. הראת לדעת כי רבי עקיבא מלמדנו יסוד גדול בחיים עד כמה חשוב לתת את הדעת על כל התחלה שתהיה בצורה הטובה ביותר ורק אז מובטחת לו ההצלחה בהמשך.

ודרשו חז"ל בכל שעריך במסכת פנהדרין דף טז ע"ב כמובא ברש"י בכל עיר ועיר. ויש לדקדק מדוע לא נאמר בכל עריך, ומה ענין שעריך? ועיין בבעל הטורים שמרמוז על כל דבר שצריך השערה ילך לבי"ד.

סתירה במאמרי חז"ל שנה שרשה בראשה עשירה

בסופה היינו הכנעה, ומאידך ראוי לעשות סמנים בראש

השנה:

ונראה לתרץ בהקדם שמצינו במסכת ראש השנה דף טז ע"ב אמר רב יצחק כל שנה שרשה בתחילתה מתעשרת בסופה, שנאמר (בדברים פרק יא פסוק יב) מראשית השנה, מרשית כתיב, ועד אחרית סופה שיש לה אחרית. ויש לשאול מדוע ההצלחה תלויה בזה שתהיה רשה בתחילתה בפשטות רשה הכוונה לעניות, הרי אדרבא מצינו שיש ענין בראש השנה לאכול סמנים טובים ומתוקים כדי להתחיל את השנה בדבר טוב, וכן לוקחים ראש של כבש לסימן שנהיה לראש ולא לזנב, כמבואר במסכת בריתות דף ה ע"ב, ובמסכת הוריות דף יב ע"א ת"ר אין מושחין את המלכים אלא על המעיין, כדי שתימשך מלכותו, שנאמר ויאמר המלך (אל בניו) וגו' והורדתם אותו על גיחון (וגו') ומשח אותו שם. וכו' אמר אבבי השתא דאמרת סימנא מילתא היא, היא רגיל איניש למיכל ריש שתא קרא, ורוביא, כרתי, סילקא ותמרי. וכו' ותתפלל חנה ותאמר עלץ לבי בה' רמה קרני, רמה קרני ולא רמה פני, דוד ושלמה שנמשחו בקרן נמשכה מלכותם, שאול ויהוא שנמשחו מן הפך לא נמשכה מלכותם ע"כ. ללמדנו שכל מלכות הצלחתה תלויה בהתחלה ואם נמשח על המעיין נמשכה מלכותו ואם לאו נקטעה מלכותו, וכן ההבדל בין נמשח עם קרן או פה, ולכן גם בראש השנה נוהגים להתחיל את השנה בדברים מתוקים ומסמנים הצלחה וברכה לכל השנה. וכן נפסק בשו"ע סימן תקפג וא"כ נמצאו דברי חז"ל סותרים?

מנהג העולם:

כאשר נתבונן מנהג העולם נוהג כל דבר שמזדמן לו דוחה לזמן אחר ומעדיף לדחות כל זמן שאפשר וכך האדם רגיל להיות בדהיינות וכאשר מתבקש לעשות מעשה משיב עוד

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

כל התחלות קשות:

וזהו סוד הענין מה שדרשו חז"ל במכילתא דרבי ישמעאל יתרו מסכתא דבחדש פרשה ב ועתה אם שמוע תשמע בקולי, ועתה קבלו עליכם, שכל התחלות קשות. אם שמוע תשמעו, מכאן אמרו שמע אדם מצוה אחת, משמעין לו מצות הרבה, שנאמר אם שמוע תשמעו; שכח אדם מצוה אחת, משכחין לו מצות הרבה, שנאמר אם שכח תשכח ע"כ. ללמדנו עד כמה הכל תלוי בהתחלה.

חכם עיניו בראשו:

ובזה יובן הפסוק בקהלת פרק ב פסוק יג – יד (יג) וְרֵאִיתִי אֲנִי שֵׁשׁ יִתְרוֹן לְחַכְמָה מִן־הַסְּכָלוֹת פִּיתְרוֹן הָאֵזֶר מִן־הַחֶשֶׁךְ: (יד) הַחֶכֶם עֵינָיו בְּרֵאשׁוֹ וְהַכְּסִיל בְּחֹלְךְ וְגו'. ויש לשאול מה הביאור חכם עיניו בראשו וכי הכסיל עיניו ברגליו? ועוד מהו ההיפוך שהכסיל חולך בחושך? ואכן מצאתי שכבר הקשה בירושלמי מסכת סוטה פרק ח הלכה י אמר ר' מאיר כתיב [קהלת ב יד] החכם עיניו בראשו. הכסיל במה ברגליו? אמר רבי אבא מרי החכם עד שהוא בראשו של דבר הוא יודע מה בסופו ע"כ. וביאור הדבר כוונת שלמה המלך שהכם יודע שסוף מעשה במחשבה תחילה ולזאת שומר מכל משמר את ראש כל מעשיו להינצל מיצרו, ומצוה הבאה לידך אל תחמיצנה אינו דוחה לזמן אחר כעצת יצרו, וזו הכוונה עיניו בראשו כל תשומת ליבו על כל ההתחלות, לעומת הכסיל אינו מתבונן וחולך בחושך וממילא כאשר נכשל בתחילת דרכו איבד הכל. וכך נראה כוונת מרן החיד"א בשם מהר"ח בנחל אשכול קהלת פרק ב פסוק יד עיי"ש.

לפתח הטאת רבין:

וגם יובן בזה הכתוב בפרשת בראשית פרק ד פסוק ז הָלֹא אִסְיִטִיטִיב שְׂאֵת וְאֵל לֹא תִיטִיב לְפֶתַח הַטָּאת רִבִּין וְגו'. ולכאורה צריך ביאור על איזה פתח מדובר מאחר ולא נתפרש הדבר? אולם לפי הירושלמי מתבאר היטב שהכוונה לכל פתח ופתח המסמל כל התחלה והתחלה של כל דבר, כיון שכל ההצלחה נעוצה בהתחלה לכן עיקר מלחמת היצר עם האדם שמערים קשיים בהתחלה בכדי להכשיל את האדם.

שינה של שחרית:

ובזה יובן דברי התנא במסכת אבות פרק ג משנה י רבי דוסא בן הרכינם אומר שינה של שחרית ויין של צהרים ושיחת ילדים וישיבת בתי כנסיות של עמי הארץ מוציאין את האדם מן העולם: לעומת זה אמרו חז"ל במסכת שבת דף קכז ע"א אמר רב יהודה בר שילא אמר רבי אסי אמר רבי יוחנן: ששה דברים אדם אוכל פירותיהן בעולם הזה,

והקרן קיימת לו לעולם הבא. ואלו הן: הכנסת אורחין, וביקור חולים, ועיון תפלה, והשכמת בית המדרש, וכו'. וצריך להבין למה התנא תלה הדבר בהשכמה ולא בעצם הליכתו לבית המדרש או בית הכנסת? בהכרח שמוד ההצלחה תלוי בהשכמה שבכך מתחיל את היום בקדושה וממילא מצליח כל היום לעומת הישן בשחרית מאבד את עולמו שכן כל יומו חולך לאבדון.

הוא יושפך ראש ואתה תשופנו עקב.

ובדרך זו ביאר את הפסוק בפרשת בראשית פרק ג פסוק (טו) וְאִיכָּהוּ אִשִּׁית בִּינְךָ וְכִין הָאִשָּׁה וְכִין זְרַעַךְ וְכִין זְרַעָהּ הוא יושפך ראש ואתה תשופנו עקב: בחומת אנך בראשית פרשת בראשית אות יד. הוא יושפך ראש. פירש הרב מהר"ח בכ"י כי האדם בתחילת פתוי היצר אפי' על דבר קל יתגבר עליו ולא יתן לו שום אחיזה כלל, ובוזה לא יוכל עמו היצר שהוא הנחש כלל, וז"ש הוא יושפך ראש שיתגבר עליך הלא מראש. ואתה תשופנו עקב בעבירות שאדם דש בעקביו. וכו': ועוד עיין בנחל קדומים בראשית פרשת בראשית אות כ אשר כ"כ בשם הראשונים.

וכ"כ הכלי יקר בראשית פרשת בראשית פרק ג פסוק טו את הפסוק (טו) הוא יושפך ראש ואתה תשופנו עקב. רוב המפרשים אמרו שהיצר הרע מושך כוחו מן הנחש הקדמוני, והיצר הרע דומה בתחילה לחוט של עכביש ואחר כך לעבותות העגלה, לכך נאמר הוא יושפך ראש כי אם יהיה זריז ויצא וילחם ביצרו הרע בראש, רצה לומר בהתחלה תיכף בבואו אליו, אז הוא יושפך, כי בנקל ינצחו האדם וינתקו מעליו כאשר ינתק פתיל חוט של עכביש. אמנם אם בראש דבריו יתן מקום ליצרו וילך אחרי עצתו יום אחר יום עד שנעשה חזק כעבותות העגלה אז קשה לנצחו ואדרבא הוא ינצחך. לכך נאמר אל הנחש ואתה תשופנו עקב כי העקב היינו הסוף, ורצה בזה שאם בסוף רצה להלחם כך אז אתה תשופנו ותנצחו, כי יהיה קשה על האדם לנתק עבותות העגלה מעליו, כי כבר קשור בו היצר הרע כעבותות אהבה בתענוגים וקשה לפרוש הנבעל לערל וטמא זה. וזה גם כן משל על התשובה שאדם עושה בבחורות דהיינו בראש ימי חלדו בנקל לו לעזוב דרכו. אמנם בעקב בסוף שכבר הורגל במעשיו גם כי יזקין לא יסור ממנו ואז אתה תשופנו:

ביאור דברי דוד המלך שאם מתחיל ללכת סופו שיושב:

ואכן היא דרשת חז"ל במסכת עבודה זרה דף יח ע"ב דרש ר' שמעון בן פזי, מאי דכתיב אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים וברך הטאים לא עמד ובמושב לצים לא ישב? וכי מאחר שלא הלך, היכן עמד? ומאחר שלא עמד,

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

פרנסה, ויש לו דירה וכדומא, חובת האדם לדעת שכל אשר יש לו הן בריאות והן משפחה וממון בכל יום ויום הכל תלוי בחסדי יתברך ומי יודע מה ילד יום, וכאשר אדם יחדיר הרגשה זו תוך מחשבתו וליבו ידע ויבין וירגיש כי באמת הוא רש ואין לו כלום והכל תלוי בחסדי הבי"ת, ובזה יגיע למצב של תחנונים ידבר רש כיון שיודע שחייב להתחנן על נפשו, אך כל זמן שמרגיש שיש לו הכל והוא עשיר יענה עזות. ולכן שנה שרשה בתחילתה עשירה בסופה כיון שתחילת השנה יש לה השפעה על כל השנה ובה תלוי כל ההצלחה, ונמצא שאין לך סימן יותר טוב מהכנעת האדם לקב"ה בר"ה, וזהו עניין שתיקנו לנו הו"ל בתפילות מלכיות של ר"ה שעיקר היום להרגיש את מלכותו יתברך והוא ע"י שמכניע עצמו כעבד לפני רבו.

הכנה בימי חודש אלול:

ובכדי להגיע לדרגה זו חובה על כל אחד להשתדל בימי חודש אלול ימי הרחמים והסליחות להתכונן לימים הנוראים ולעשות חשבון הנפש כיצד עברה השנה מבחינה רוחנית כדי להתכונן ליום הדין בתחילת השנה, כיון שעיקר תכלית האדם הוא החלק הרוחני שעליו צריך לתת דין וחשבון כמה תורה ומצוות סיגל לעצמו במשך השנה, מאחר וכל הצלחתו תלויה לפי אשר יגזר עליו ביום הדין, וכאשר רואה הקב"ה את ליבו שהוא נשבר ונדכה ונכנע אז אלוקים לא תבזה ומתקבלים תפילותיו וזוכה שתהיה שנה עשירה בסופה, והנה המתבונן יראה כי זה ההבדל בין עם ישראל ליתר האומות, שהרי כל העולם לעומת עם ישראל כאשר מגיע תחילת שנה חוגגים ומשתכרים בהוללות וריקנות כיון שכל ההתיחסות שלהם בחיים הוא רק לענייני הגוף והגשמיות מה הרויחו בעסקים או התקדמו במעמד החברתי וכדומא, מאחר וכל אמונתם הוא בכוחו ועוצם ידי ולזה מתפרקים ומשתוללים בשכרות והוללות. לעומת זה עם ישראל אשר הוא עם סגולה הפוך יודע שכל גורלו תלוי בתחילת השנה מכניע את ליבו ונושא תפילה לבורא עולם שהשנה הבאה עלינו תהיה טובה ומבורכת בכל.

עיקר הצלחתו בזה שיתן שופטים ושומרים בכל

שער:

ובזה נראה לפרש מדוע נכתב בשעריך ולא בעריך? לרמז את היסוד הנ"ל שחייב כל אדם בכדי להצליח להציב שופטים וגם שומרים בכל שער היינו כל התחלה, שופט תפקידו לשפוט כל ענין או מרדה האם מצדיק ביטול תורה או מצוה וכדומא, ושומר תפקידו לבצע את ההחלטות, ואם האדם יציב שופטים ושומרים בכל התחלה והתחלה בודאי יצליח. ולמעשה צריך לדעת שלמרות שר"ה ודאי הוא

היכן ישב? ומאחר שלא ישב, היכן ליץ? [אלא] לומר לך, שאם הלך סופו לעמוד, ואם עמד סופו לישב, ואם ישב סופו ללויץ, ואם ליץ עליו הכתוב אומר [משלי ט] אם חכמת חכמת לך (ואם לצת) ולצת לבדך תשא ע"כ. הראת לדעת כי ההתחלה קובעת לטוב ולמוטב וחובת האדם להשים שופטים ושומרים לכל ההתחלות הן של כל יום איך מתחיל את היום וכן כל שבוע וכן כל חודש וק"ו כל שנה וכן כל נושא וכל עניין, ואין סימן טוב גדול מזה שהאדם משתדל שההתחלה תהיה טובה.

כשמתחיל התינוק לדבר:

וכדרשת הו"ל על הפסוק (יט) וְלַמְדַתְּם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלֶכְתְּךָ בְּדֶרֶךְ וּבְשֹׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ: וכתוב בילקוט שמעוני תורה פרשת עקב רמז תתעא ולמדתם אותם את בניכם [יא, יט], ולא בנותיכם, א"ר יוסי בן עקיבא לדבר בם מכאן אמרו כשהתינוק מתחיל לדבר אביו מדבר עמו לשון הקודש ומלמדו תורה ואם אין מדבר עמו לשון הקודש ומלמדו תורה ראוי לו כאלו קוברו שנאמר ולמדתם אותם את בניכם למען ירבו ימיכם וימי בניכם ואם לאו (למען) יקצרון ימיכם וימי בניכם שכך דברי תורה נדרשין מכלל לאו הן ומכלל הן לאו. וכפרש"י. ללמדנו שהכל תלוי בהתחלה והצלחת הדין תלוי במה שמקדש דיבורו בתחילה.

הכנעה הוא הסימן הטוב ביותר:

ובזה נבא לכאר דברי הגמרא בר"ה, ונראה שרש"י הרגיש בזה ולכן כתב בפרש"י בגמ' שרשה בתחילתה שישראל עושיין עצמן רשין בר"ה לדבר תחנונים ותפלה כענין שנאמר תחנונים רש (משלי יח). ובזה מתבאר היטב שדברי הו"ל צדקו יחידיו שגם מדברי רב יצחק נלמד שהולך אחר עצת רבי עקיבא שהצלחת השנה כולה תלויה בתחילתה, ופרש"י שאין הכוונה שיהיה רשה מלשון עוני או שיהיה במצב קשה או בצער שזה ודאי לא שייך לתלות בו הצלחת השנה, אלא הכוונה להכנעת האדם כיצד הוא נכנע בתפילתו בר"ה לפני הקב"ה.

ביאור נוסף להרגיש עצמו כרש שאין לו כלום בלעדי

הקב"ה:

ביאור נוסף ראיתי דבר נפלא בספר שפתי חיים עמוד עז מכתב אשר כתב הגר"ח פרידלנדר זצ"ל לשיבת פונבין בחוליו. וביאר שענין מאמר ר' יצחק שנה שרשה בתחילתה עשירה בסופה, כונת רב יצחק ללמדנו דרך בעבודת הי"ת שכל אדם צריך להגיע להרגשה פנימית שהוא ממש רש ואין לו כלום, ופירוש רש היינו שאין לו כלום, ולמרות שאדם יודע שבפועל יש לו בריאות, ויש לו אשה וילדים, ויש לו

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

מינצו בהדי הדדי, איקלע רבי מאיר להתם, עכבינהו תלתא בי שמישי עד דעבד להו שלמא, שמעיה דקאמר ווי, דאפקיה ר' מאיר להווא גברא מביתיה ע"כ. ומכאן יש ללמוד ק"ו על ראש השנה שהוא סימן לכל השנה ובו מתברך ונגזר עליו כיצד יהיה כל השנה ולכן עושים סימנים טובים לסמן על השנה, וממילא אם יכעס יהיה סימן קשה לכל השנה.

מעשה שהיה:

פעם באו ראשי ישיבה אשר כל הניסיונות להצליח עם התמידים בישיבה עלו בתוהו ולא ידעו את נפשם מה לעשות, ניגשו להתייעץ עם הרה"ג יחזקאל לוינשטיין זצ"ל לאחר שחקר ודרש כיצד הישיבה נוסדה ואת כל אשר עשו, השיב להם שאין תקנה לישיבה זו היות ותחילת יסודה של הישיבה הייתה פגומה והתקנה היחידה לסגור ולפתוח ישיבה מחדש בצורה נכונה, היות וסוד ההצלחה תלוי בהתחלה.

עוד מעשה:

פעם החליטו הנהלת ישיבת מיר בארה"ב שהיכים לשפץ את הישיבה ניגשו לראש ישיבה אמר להם שרק בבין הזמנים ישפצו, ואכן כך עשו אולם לא ידע שהיית כוונתם להרוס ולבנות שזה יקח כמה חודשים וכאשר הגיע לביקור בבין הזמנים לראות איך מתקדם הופתע ואמר להנהלה שידעו כי אותו לא מעניין דבר אלא בר"ה מתחילים ללמוד בבית המדרש, ניסו להסביר שהדבר בלתי אפשרי, אך הוא בשלו תחילת השנה קובע לכל השנה ולכן בכל מחיר מתחילים בר"ה אלול, ואכן הוסיפו עובדים ועשו כל מאמץ להתחיל בר"ה אלול, כל זה בכדי שיבינו עד כמה חשובה התחלת שנת הלימודים מתחילה כי כל השנה תלוי בזה.

מוסר השכל:

נמצינו למדים מדברנו עד כמה התורה מזהירה את האדם שתמיד יתן דעתו וישים שופטים ושוטרים על כל התחלות שלו שיהיו בצורה טובה בכדי שההמשך יצליח ולא ח"ו הפוך כי הוא סוד כל החיים הן בגשמיות וק"ו ברוחניות שסוף מעשה במחשבה תחילה, וכל מהנדס אם לא יתכנן מראש את סוף הבניין לפני שמתחיל לבנות הרי אין ספק שיוכשל הקבלן במלאכתו, וככל שהיסודות חזקים כך הצלחת קיום הבניין, וככל שישפוט בצדק ובחכמה ואף ישים שוטר ויעמוד על המשמר על כל ההתחלה כך תגדל הצלחתו ושנתו ולזאת אל יאמר לכשאפנה אשנה שזו עצת היצר, ובה נזכה כולנו לשנה טובה ומבורכת ומוצלחת בכל אמן.

בידידות ואהבה ובברכת שבת שלום ומבורך
וכתיבה וחתומה טובה
הצב"י מרדכי מלכא ס"ט

